

Aan: de leden van de commissie
Cultuur en Welzijn van
Provinciale Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Assen, 16 februari 2006
Ons kenmerk: 06.013/32000100.06/SW/JT/HL
Behandeld door: dr. J. Tuinstra (0592)365812
Onderwerp: aanbidding memo '*Onderzoeksvraag
informatie- en participatieprofiel*'

Geachte commissieleden,

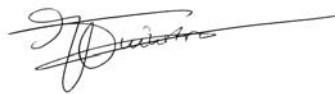
Met genoegen bieden wij u de memo '*Onderzoeksvraag informatie- en participatieprofiel*' aan. Zoals afgesproken tijdens een bijeenkomst in juli 2005 presenteren we enkele cijfers die als indicatie kunnen dienen voor het informatie- en participatieprofiel van de Drentse burger. Dat doen we in de vorm van deze memo met informatie afkomstig van het Drents Panel. Op basis van de informatie in de memo kunt u alsnog besluiten een meer uitgebreid onderzoek in te stellen.

Hoogachtend,

Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg

prof. dr. S. Waslander,
voorzitter

dr. J. Tuinstra,
ambtelijk secretaris

Memo:

provincie **Drenthe**

onderzoeksvraag informatie- en participatieprofiel

Betreft:
rapportage informatie- en participatieprofiel

Bestuurscommissie Onderzoek
Cultuur, Welzijn en Zorg

Colofon

Onderzoek en rapportage: drs. E. Lange
Met medewerking van: H. Plat-Lieben
Uitgave: Provincie Drenthe
Bestuurscommissie OCWZ
Postbus 122
9400 AC Assen
Kenmerk: 06.005/32000100.06/EL/HL
Datum: januari 2006

Auteursrecht voorbehouden.

© Copyright 2006, Bestuurscommissie OCWZ

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij de Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg van de provincie Drenthe. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of publicatie in een andere vorm dan deze uitgave is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de Bestuurscommissie OCWZ.

Informatie- en participatieprofiel

Inleiding

De onderzoeksvraag naar het informatie- en participatieprofiel van de Drentse burger maakt deel uit van het onderzoeksprogramma 2005 van het Onderzoeksbureau CWZ. In de discussie die in juli 2005 binnen de statencommissie CW volgde op de ontwikkelde onderzoeksopzet, is besloten om de omvang van het onderzoek sterk in te perken. Een groot deel van de commissie zag na de uitgewerkte onderzoeksopzet de urgentie van een uitgebreid onderzoek om verschillende redenen niet meer in. Met de statencommissie is vervolgens afgesproken dat enkele cijfers worden verzameld die als indicatie zullen dienen voor het informatie- en participatieprofiel van de Drentse burger. Twee bronnen worden hiervoor geraadpleegd. Dit zijn het Drents Panel en een onlangs, in samenwerking met de Statengriffie, uitgevoerd scriptieonderzoek. Aan de hand van deze inventarisatie kan de Statencommissie CW besluiten alsnog een diepgaander onderzoek in te stellen. In deze interne memo worden de resultaten van de korte inventarisatie weergegeven.

Achtergrond

De provincie houdt zich, als bestuurslaag tussen het Rijk en de gemeenten, met een veelheid van onderwerpen bezig. Toch krijgt het provinciale bestuur in de praktijk vaak niet de mogelijkheid om aan de wensen en behoeften van burgers tegemoet te komen. De reden hiervan is dat veel van dit beleid bij andere overheden en instanties wordt gemaakt. Daarnaast moet worden onderkend dat het beleid van de provincie vaak niet in rechtstreekse relatie met de burger staat. De provincie heeft bij de totstandkoming van beleid vaak een regierol en geeft in de meeste gevallen zelf geen uitvoering aan projecten. Hierdoor is er sprake van een zekere afstand tussen de burger en het provinciaal bestuur/beleid.

De laatste jaren, sinds de start van het dualisme, krijgen de inwoners van de provincie de gelegenheid om voorafgaand aan en ook tijdens procedures hun mening kenbaar te maken.

Aanleiding en vraagstelling

Een belangrijk aspect van elk nieuw onderdeel van of verder uit te voeren provinciaal beleid betreft de afstemming hierover met de Drentse burger. Er is jarenlang sprake van een afnemende politieke participatie van burgers. Dit uit zich onder ander in afnemende ledenaantallen van politieke partijen, geringe opkomst bij vergaderingen van politieke partijen en toenemende moeite die moet worden gedaan om (goede) kandidaten voor vertegenwoordigende functies te vinden. Burgers lijken de politiek de rug toe te draaien. Dit alles betekent wel dat 'de partij' niet meer het kanaal is waarlangs men zich kan voeden met wat er onder de burgers leeft. Dat betekent dat er andere wegen moeten worden bewandeld om daar wel achter te komen. Met de invoering van het dualisme is een start gemaakt. De laatste jaren is deze interactieve communicatie in Drenthe verder uitgebreid. Burgers kunnen op meerdere en verschillende manieren geïnformeerd worden en invloed uitoefenen op beleidsvoornemens. Een voorbeeld is de onlangs ingevoerde 'Woensdag Statendag'.

Al deze extra mogelijkheden tot beleidsinteractie hebben geleid tot de vraag vanuit PS:

- hoeveel en in welke mate maken burgers gebruik van de mogelijkheid om zich over provinciale zaken te informeren?

En aansluitend:

- komt het (door de provincie gecreëerd) aanbod om invloed uit te oefenen overeen met de behoefte van de Drentse burger?

Doel van de inventarisatie

Het doel van deze inventarisatie is enig inzicht te krijgen in het informatie- en participatie-profiel van de Drentse burger. Hierbij gaat het om de wijze waarop Drentse burgers zich informeren over provinciale zaken en welke behoefte ze hebben aan informatie over zaken van provinciaal belang. Daarnaast gaat het om inzicht in het gebruik van de mogelijkheden tot provinciale participatie en tenslotte onder welke condities men bereid is tot participatie.

Onderzoeksgroep en methode

Om antwoord te geven op de onderzoeksvraag wordt onder andere gebruik gemaakt van antwoorden die gegeven zijn door het Drents Panel*. Aan de deelnemers van het Drents Panel zijn enkele vragen gesteld over participatie met betrekking tot het provinciaal bestuur/beleid. Het Drents Panel bestaat op dit moment uit een representatief aantal van ruim 1400 Drentse burgers van 12 jaar en ouder. De combinatie van het gebruiken van correctiefactoren voor een drietal basale achtergrondkenmerken (leeftijd, geslacht, woongemeente) en de inzet van drie verschillende ondervragingsmethoden (schriftelijk, telefonische en via internet) zorgt voor een hoge representativiteit.

Een andere bron van gegevens is de rapportage over een eerder uitgevoerd onderzoek naar de informatie- en communicatiebehoefte van Drentse burgers (Alling, 2005). Dit scriptieonderzoek is uitgevoerd onder begeleiding van de Statengriffie van de provincie Drenthe. De respondenten van dit onderzoek is een aantal vragen over de communicatie(behoefte) met de provincie gesteld. De onderzoeksgroep van het onderzoek van Alling bestaat uit 286 Drentse respondenten. Deze 286 respondenten zijn om verschillende redenen niet volledig representatief voor een gemiddeld Drentse beeld. De uitkomsten kunnen echter wel dienen als goede indicatie.

* Meer informatie over het Drents Panel vindt u in het onlangs verschenen rapport Van klompendans tot houseparty (Bestuurscommissie OCWZ, januari 2006).

De uitkomsten van de inventarisatie

A. Bekendheid, wijze en mate van informeren

Bekendheid met provinciale politiek/beleid

Aan de deelnemers van het Drents Panel is ten eerste gevraagd of zij een goed beeld hebben van de onderwerpen waar de provincie zich mee bezig houdt. In tabel 1 staan de resultaten vermeld.

Tabel 1 Beeld van provinciale onderwerpen

Heeft u een goed beeld van de onderwerpen waar de provincie zich mee bezig houdt?	Percentage drenten
ja	10%
deels	34%
nee	56%
totaal	100%

Tien procent van de Drenten heeft een vrij goed beeld van de werkzaamheden van de provincie en 34 procent antwoordt 'deels' op deze vraag. Meer dan de helft van de Drenten (56%) heeft geen goed beeld van de provinciale werkzaamheden.

Uit het onderzoek van Alling blijkt verder dat van iedere drie Drenten er één is die een thema kan noemen waar de provinciale politiek de afgelopen vijf jaar mee te maken heeft gehad. Twee van de drie kunnen dit niet. Ook blijkt uit het onderzoek dat jongeren in het algemeen minder bekend zijn met de provinciale politiek dan ouderen. Zo is van de jongeren in de leeftijds-categorie van 16 tot 25 jaar minder dan de helft op de hoogte van het feit dat ze in de provinciale politiek worden vertegenwoordigd door Provinciale Staten. Bij Drenten ouder dan 25 jaar weet ruim 70% dit.

De wijze van informeren

Vervolgens is het Drents Panel de volgende vraag gesteld: Stel dat de provincie moet beslissen over een onderwerp waar u belangstelling voor heeft, op welke manier zou u dan het liefst geïnformeerd willen worden? . In de volgende tabel zijn de bevindingen weergegeven.

Tabel 2 Geprefereerde wijze van informeren

Wijze van informeren	Percentage drenten
(gratis) huis-aan-huis blad	39%
Dagblad van het Noorden	29%
Regionale TV	12%
bijeenkomst in dorps huis/wijkcentrum	8%
overige vormen (radio, internet, email, anders)	12%
totaal	100%

Meer dan tweederde deel van de Drenten informeert zich het liefst via de geschreven pers (regionale krant, gratis huis-aan-huisblad) over provinciale beslissingen. De leeftijd van respondenten heeft weinig invloed op de wijze waarop ze het liefst geïnformeerd worden.

Informatiebehoefte

Als indicatie van de mate van informatiebehoefte van Drentse burgers over de provinciale politiek/het beleid is onder andere gekeken naar het percentage Drenten dat in het algemeen geïnteresseerd is in de provinciale politiek/het beleid.

In de onderstaande tabel zijn de antwoorden weergegeven over interesse in provinciale politiek en/of beleid.

Tabel 3 Interesse provinciale politiek en/of het beleid.

Bent u in het algemeen geïnteresseerd in de provinciale politiek en/of het beleid?	Percentage drenten
ja, zeker	16%
een beetje	42%
nauwelijks/helemaal niet	42%
totaal	100%

Uit de antwoorden van het Drents Panel blijkt dat 16% van de Drenten zeker is geïnteresseerd in de provinciale politiek/het beleid. De overige 84% is voor de helft niet/nauwelijks geïnteresseerd en voor de andere helft een beetje geïnteresseerd. Jongeren zijn iets minder dan ouderen geïnteresseerd in de provinciale politiek en/of het beleid.

In het onderzoek van Alling zijn ook enkele vragen gesteld die ingaan op de interesse en informatiebehoefte van de burger.

Zo is onder andere per provinciaal thema gevraagd of burgers hierover meer geïnformeerd willen worden. Uit de analyse blijkt dat het grootste deel van de burgers aangeeft dat, wanneer de thema's genoemd worden, ze over één of meerdere onderwerpen graag meer geïnformeerd willen worden. Het thema '(jeugd)zorg' scoort daarbij het hoogst. Tussen de 20% en 25% van de Drenten wil hierover graag vaker of meer worden geïnformeerd. Dit betekent dat bij 75% tot 80% van de Drenten geen behoefte is aan meer informatie over dit onderwerp. Over het cultuurbeleid wil ongeveer 20% graag meer informatie ontvangen. Aan de overige provinciale thema's is een lagere informatiebehoefte.

B. De mate en wijze van invloed uitoefenen

In de twee uitgevoerde onderzoeken is niet specifiek aan de orde gekomen in welke mate er gebruik wordt gemaakt van mogelijkheden om invloed uit te oefenen op beleid en bestuur. De gehanteerde onderzoeksmethode leent zich hier niet voor. Mocht deze vraag ook na het lezen van deze korte inventarisatie blijven bestaan, dan kan in een vervolgonderzoek deze vraag worden behandeld.

In de twee uitgevoerde onderzoeken is wel gekeken naar de verschillende mogelijkheden/vormen die er voor burgers zijn om op provinciaal niveau invloed uit te oefenen. In de onderstaande tabel is weergegeven welke contactvorm volgens het Drents Panel de voorkeur van de Drentse burgers heeft.

Tabel 4 Geprefereerde contactvorm

Geprefereerde contactvorm voor uitoefenen van invloed	Percentage
bijeenkomst in dorpshuis/wijkcentrum	32%
schriftelijk reageren	26%
via email of de provinciale website	21%
geen enkele	12%
bijeenkomst in provinciehuis/inspreken tijdens staten(commisie)vergaderingen	5%
anders	4%
totaal	100%

Als Drentse burgers invloed willen uitoefenen doet een derde deel dit het liefst via een lokale bijeenkomst in het dorp of de wijk. Dit blijkt uit tabel 4. Ruim een kwart van de burgers oefent

het liefst invloed uit door middel van een schriftelijke reactie. Ruim 20% doet dit het liefst digitaal via email of de provinciale website.

In het onderzoek van Alling is ten slotte nog gekeken naar de geprefereerde contactmogelijkheid met statenleden. Jongeren tot 25 jaar laten deze contactmogelijkheden het liefst digitaal plaatsvinden. Oudere Drenten zien het meest in speciale hoorzittingen. Overigens geeft tussen de 35% en 40% van de burgers aan helemaal geen behoefte te hebben aan contactmogelijkheden.

Literatuur

Bestuurscommissie OCWZ Provincie Drenthe (2006)
Van klompendans tot houseparty (E. Lange). Assen

Provincie Drenthe (2005)
Communiceren met Drenthe (A. Alling). Assen

